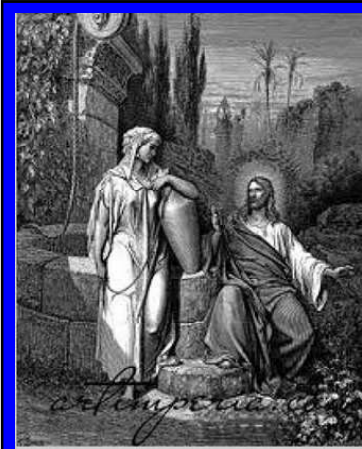

ДУХОВНА КРИНИЦЯ

ПРЕОБРАЖЕННЯ – ЦЕ БОЖИЙ ЗАКЛИК ДО НАС, І НЕХАЙ КОЖЕН ОСОБИСТО ДАСТЬ НА НЬОГО ГІДНУ ВІДПОВІДЬ СВОЄЮ ВІРОЮ ТА ПОБОЖНИМ ЖИТТЯМ, – МИТРОПОЛИТ ЕПІФАНІЙ

Проповідь Блаженнішого Митрополита Київського і всієї України Епіфанія в день свята Преображення Господнього

**Дорогі брати і сестри!
Слава Ісусу Христу!**

Сердечно вітаю усіх зі святом Преображення Господа нашого Ісуса Христа.

Це свято встановлене на честь події, про яку ми чуємо з Євангелія, коли Спаситель узняв із Собою на гору трьох найближчих учеників, Петра, Якова та Іоана, «і преобразився перед ними: лице Його засяяло, як сонце, одежа ж Його стала білою, як світло. І ось явилися їм Мойсей та Ілля, які розмовляли з Ним» (Мф. 17:2-3).

Сталося це невдовзі після того, як апостол Петро від себе та інших апостолів у відповідь на питання Спасителя «Ви за кого Мене вважаєте?» сказав: «Ти є Христос, Син Бога Живого» (Мф. 16:15-16).

Звернімо увагу на цю обставину, адже вона насправді є ключем для розуміння того, що сталося на Фаворі та яким чином це стосується кожного з нас особисто. Спаситель не запитує «Як люди ставляться до Моєї проповіді? Що вони думають про звершені чудеса?» – бо якраз перед цим Господь багато проповідував серед народу, двічі чудесно наситив тисячі людей всього лише кількома хлібами і рибами, звершив багато зілєнь недужих. І тому здавалося би логічним запитати саме про ставлення до проповіді, запитати думку про чудеса.

Можливо, якби Господь Ісус Христос був лише людиною, одним з мудреців давнини, які навчали людей тому, що самі пізнали і зрозуміли – то Він би і ставив такі питання. Але Він є Син Божий, Він – Всевідаючий, і тому не потребує для Свого власного знання, щоби хтось давав відповіді на Його питання. Доказів цього твердження є багато в Євангелії, і не раз бачимо, що Спаситель і своїм ученикам, і людям, з якими Він спілкувався, і навіть супротивникам дає роз'яснення на їхні потаємні думки і не висловлені сумніви.

Отже, коли Господь ставить питання ученикам: «За кого люди вважають Мене, Сина Людського? [...] А ви за кого Мене вважаєте?» (Мф. 16:13,15), то робить це не для того, щоби довідатися Самому щось, чого Він не знає, але для того, щоби дати можливість ученикам виявити їхню власну думку та віру.

Бо якого вчителя ми будемо вважати більш достойним – того, хто постійно дає ученикам відповіді на питання, чи того, ученики якого навчилися самостійно знаходити вірні відповіді? Яких батьків будемо вважати більш досвідченими у вихованні – тих, які постійно кажуть дітям, що слід робити, а чого уникати, чи тих, які навчили дітей самостійно відрізняти зло і добро, відкидаючи одне та плекаючи друге? Кожна розумна людина згодиться, що ті батьки й вчителі, які допомагають дітям та учням самостійно знаходити відповіді та ухвалювати вірні рішення, є більш досвідченими.

Тому і Господь дає можливість своїм ученикам самостійно сповідувати віру в те, що Він є справді обіцяний Месія, Спаситель світу, Син Божий, пришесть і явлен-

ня якого очікувало все людство, а найбільше – народ Ізраїля, якому було дано одкровення і пророцтва про те, що має статися. Ставлячи питання, Спаситель дає можливість ученикам виявити своє власне ставлення, свою особисту думку, свою віру. Адже Бог наділив людину, як Своє творіння, свободою, і лише від кожного з нас особисто залежить – віримо ми Богу чи ні, приймаємо ми Його волю, чи відкидаємо.

І що це є дійсно так, ми бачимо на численних прикладах з Євангелія. Адже Спаситель і проповідував публічно, перед усім народом, і безліч чудес звершував при багатьох свідках, при чому таких чудес, про які люди до того ніколи не чули – відкривав очі сліпим, зіцілював невиліковно хворих, навіть воскрешав померлих. Але чи всі, хто чули проповідь Його, хто були свідками звершених Ним чудес, однаково сприймали все це, однаково вірували? Бачимо і знаємо, що ні, бо одні раділи і прославляли Бога, а інші, особливо з книжників та фарисеїв, з начальників народу, лише озлоблювалися і шукали приводу, щоби відкинути та заперечити очевидне.

Бог не порушує нашої свободи, не примушує нас вірити в Себе і виконувати Свою волю, але як люблячий Отець і премудрий Учитель, Він дає кожній людині свідчення і докази істини, дає засоби для її пізнання, утвердження в ній та життя згідно з нею. А якщо людина не бажає прийняти істину, відкидає благу волю Божу та прагне слідувати шляхами своєї власної гріховної волі, хоче приймати не життєдайні настанови Творця, а вбивчі спокиси диявола – Господь не примушує людину, але ясно попереджає її про згубні наслідки як у цьому житті, так і для вічності.

Всі ми згодимося з тим, що з одного боку маємо єдину людську природу, а тому маємо і загальне Божественне Одкровення, і загальне для всіх Боже піклування, виявлене у найвищій мірі в тому, що Отець наш Небесний, як свідчить євангеліст Іоан, «віддав і Сина Свого Єдиного, щоб усякий, хто вірує в Нього, не загинув, а мав життя вічне» (Ін. 3:16).

Разом з тим кожна людина є унікальною, неповторною особистістю. І тому з кожної людиною Бог встановлює унікальні особистісні відносини, засновані на любові, звертається не лише до усіх загалом, але і до кожного зокрема, приймає нас не лише як спільноту вірних, але і кожного особисто як люблячий Батько приймає рідну дитину.

Тому Господь, знаючи все наперед, що має статися, для утвердження у вірі і трьох своїх найбільш відданих учеників, апостолів Петра, Якова та Іоана, і через їхнє свідчення – усіх вірних, звершив те, що ми сьогодні згадуємо – «преобразився перед ними: лице Його засяяло, як сонце, одежа ж Його стала білою, як світло» (Мф. 17:2).

Спасителю належало постраждати в Єрусалимі, прийняти хресну смерть і погребіння. І коли апостол Петро та інші ученики сповідали, що вірять в Нього, як в обіцяного Месію, Господь почав наставляти їх, сповіщаючи про Свої майбутні страждання, смерть і воскресіння. Але ці настанови викликали серед учеників гіркоту, сум і нерозуміння, що виявилось і у розмові апостола Петра зі Спасителем. «Відізавши Його, – пише євангеліст Матфей – Петро почав заперечувати Йому: будь милосердний до Себе, Господи! Нехай не буде цього з Тобою!» (Мф. 16:22).

Тому подія Преображення мала засвідчити ученикам, що страждання та смерть Спасителя, які мають статися, приймаються Сином Божим добровільно, а не вимушено, заради спасіння світу, а не тому, що сила начальників народу чи римлян є більшою, а обставини – незборимими. Бо саме про страждання у Єрусалимі з преображенням, сяючим Божественною славою Спасителем, розмовляють два найбільших пророки Старого Завіту, Мойсей та Ілля. Не для засвідчення Господу Ісусу Христу з'явилися вони, але для засвідчення апостолам, і через них – усім вірним. Так про все це нам нагадує і Церква, коли у кондаку свята проголошує: «На горі преобразився єси, Христе Боже, і ученики бачили славу Твою, скільки їм можна було, щоб коли побачать Тебе роз-

п'ятого, страждання Твоє зрозуміли добровільне».

Ще один важливий момент слід відзначити, коли говоримо про подію Преображення, краще розуміння якого можемо отримати, коли порівняємо її з тим, про що було нагадано нам у читанні паремії вчора на Всенічному бдінні. Ось що написано у книзі Вихід: «[Мойсей] сказав: покажи мені славу Твою. І сказав [Господь Мойсею]: Я проведу перед тобою всю славу Мою [...] І потім сказав Він: лица Мого не можна тобі побачити, тому що людина не може побачити Мене і залишитися в живих. І сказав Господь: ось місце у Мене, стань на цій скелі; коли ж буде проходити слава Моя, Я поставлю тебе в розщелині скелі і покрию тебе рукою Моєю, доки не пройду; і коли зніму руку Мою, ти побачиш Мене ззаду, а лице Моє не буде видиме [тобі]» (Вих. 33:18-23). Ось чому з'явилися ученики – бо знали вони ці слова Писання, і не могли без трепету усвідомлювати, що зараз перед собою бачать те, чого не був удостоєний у давнину навіть пророк Мойсей. Бо справді, через гріховність, укорінену в природі людини після падіння, не здатна вона була вже спілкуватися з Богом так, як це було в Раю – лицем до Лиця. Однак через Своє втілення Син Божий подолав цю прірву, і через Хресну Жерту та Воскресіння – відновив для людини втрачену раніше можливість богоспілкування лицем до Лиця.

Те, що це є дійсно так, утверджується Самим Небесним Отцем, голос якого апостоли чули з хмари, що огорнула їх: «Цей є Син Мій Улюблений, в Якому Моє благовоління; Його слухайте» (Мф. 17:5). І ці слова промовлені не лише трьом апостолам – Отцю Небесний промовляє їх до кожного з нас: «Цей є Син Мій Улюблений, Його слухайте!» В цьому і є найважливіший з багатьох аспектів події, яку ми святкуємо – спонукати кожного, хто чує це свідчення, усвідомити, що хоча історично Преображення сталося у давнину, однак воно залишається дієвим, актуальним, сучасним – Христа преображеного нині маємо ми бачити нашими духовними очима так само, як колись тілесними очима побачили його апостоли, і голос Отця маємо почути так само, як почули вони.

Дорогі брати і сестри!

Сьогоднішнє свято стверджує нас у радості через усвідомлення, що Господь являє нам Себе, що ми можемо особисто спілкуватися з Ним, що Він кличе нас до преображення, щоби і ми, за свідченням євангеліста Матфея, були серед тих праведників, які «засяють, як сонце, в Царстві Отця їхнього» (Мф. 13:43). Однак лише від кожного з нас особисто залежить, чи приймемо ми цей дар і чи світло Божественне буде сяяти і в нас. Преображення – це Божий заклик до нас, і нехай кожен особисто дасть на нього гідну відповідь своєю вірою та побожним життям.

Амінь!

**ЕПІФАНІЙ,
Митрополит Київський
і всієї України**

ПРО МОЛИТВУ...

Коли ж завершив трапезу — нехай не гасне в тобі пам'ять про Благодійника. Облекаєшся в ризу — склади подяку Дателеві, одягаєш одіж — зроби вдвічі сильнішою любов до Бога, що дарує нам габу відповідно до пори року, щоб оберекти нам життя і прикрити нашу потворність. День настав? Благодари Того, Хто дав нам сонце, щоб ми займалися денними справами, і Того, Хто дав вогонь, щоб просвітлювати нічну темряву і вживати його для різних життєвих потреб. Ніч же і нехай підкаже тобі інші приводи для молитви. Коли споглянеш на небо і спрямуєш свій зір на красу світил, молися до Владики видимого й поклонися найталановитішому Маляреві всього — Богів, який *«все премудро сотворив»* (Пс. 103, 24). Коли ж бачитимеш, що вся жива природа поринула в сон, знову поклонися Тому, Хто через нічний спочинок і супроти нашої волі звільняє нас від постійного плину трудів й опісля короткого спочинку знову подає нам силу. Тому нехай сон не краде в тебе цілу ніч — не допускай, щоб через нечулисть у сні надаремно пройшла половина твого життя. Навпаки — хай нічний час буде в тебе розділений на сон і молитву. Так станеш ти молитися беззастанно, не у слова замикаючи молитву, а наближаючись до Бога через усю течію життя, аби воно стало неперервним молінням.

Як досягти нерозсіяння в молитві?

Не вагаючись, запевни себе, що Бог перед твоїми очима. Якщо той, хто розмовляє з настоятелем, не відводить свого погляду, то ж наскільки пильніший ум має мати молильник, коли стоїть перед Тим, Хто випробує серця й утроби, сповнюючи написане: *«зводити до неба чисті руки без гніву й суперечки»* (1 Тим. 2, 8).

Молитва має два різновиди: перший — *славословлення* з покірливістю, а другий — *нижчий* — *прохання*. Тому, ставши на молитву, не розпочинай її відразу ж проханнями, бо цим сам даєш усім знати, що молишся до Бога, змушений потребою.

- Проси того, що гідне Господа, і не припиняй свого благання, доки не отримаєш того, про що клопочешся. Нехай навіть мине місяць чи рік або й три, а може, навіть багато літ збігти, все одно не відступай, поки не отримаєш того, що просиш, а благай з вірою, невинно чинячи добро.

Святитель Феофан Затворник. Дія молитви у святих Отців була ознакою духовного життя, і вони називали її *подихом духа*. Тіло дихає, отже — живе, дихання припиняється — зникає життя. Так і з духом: є молитва — живе дух, а немає молитви — немає і життя в душі.

Преподобний Ісаак Сирін. Коли людина досягне того ступеня, що її серце справді сповниться віри (досконалої, досвідченої), тоді вона усвідомлює, що все багатство духовних благ стає для неї доступне через подвиг молитви.

- Хто бажає бачити Господа у своєму нутрі, нехай *натужиться* всесильно очистити своє серце беззастанною пам'яттю про Бога і так у *світлості* свого ума повсякчас зрітиме Господа.

Преподобний Іоан Ліствичник. Трапляється, що під час молитви раптом виникає потреба відлучитися для нагального благочинного діла. У такому разі треба *надати перевагу справі любові*, бо любов більша за молитву, оскільки молитва є чеснотою приватною, а *любов обіймає усі чесноти*.

- Нехай не зваблює нас *гордісне завзяття*, що спонукає завчасу шукати того, що прийде свого часу.

- Початок молитви полягає в тому, щоб відганяти помисли, шойно вони з'являються, середина — в тому, щоб ум втримувати у словах, які проказуємо вголос або подумки, а досконалість молитви — це захоплення до Господа.

Блаженний Каліст. Намагання тих, які завчасу шукають те, що надходить слушної пори, і будь-що стараються *силоміць увібгатися в пристань безпристрасності*, не маючи належного вишколу, святі Отці називають безумством, бо той, що не знає літер, не може читати книги.

Симеон Новий Богослов. Нехай під час молитви ум стереже серце, повернувшись *невідлучно* до нього всередину, і звідти, з *глибини серця*, хай підносить до Бога молитви. У цьому — все, трудися, допоки не почнеш вкушати Господа.

На незліченних іконах Пресвятої Богородиці Мати Божя найчастіше зображується з Богонемовлям на руках, і тільки одна богородична ікона виявляє нам картину зворотну: Спаситель Христос обіймає її ніжно тримає на руках душу Пріснопівни. Це — ікона Успіння Богородиці.

Адже так буває і в житті простих грішних людей. Коли діти ще маленькі, коли вони слабкі і беззахисні, батьки не сплять ночами, носять своїх чад на руках, колишують, обіймають і захищають їх. Але настає час, старіють батьки, залишають сили їх дряхліючі тіла, і тоді вже не сплять ночами діти, тоді приходить їх черга «носити тягари» (Гал. 6:2) своїх матерів. *«Усьому світі час, і час усякій речі під небом: час народжуватися, і час помирятися; час насаджувати, і час виривати посаджене; час убивати, і час лікувати; час руйнувати, і час будувати; час плакати, і час сміятися»* (Еккл. 3:1-4).

Усі ми, заручники цього часу, усі ми, поневолені старістю, немічною тіла, усі ми, раби смерті, проводжаємо сьогодні у вічність Ту, Яка Своєю упокорюванню, Своєю невимовною тихістю, Своєю лагідністю і чистотою кожному з нас дала можливість вирватися з невблаганного полону часу і стати причасниками Вічності. Після її життя, після її земного подвигу дитяча душа кожної людини, ми віримо, буде з такою ж ніжністю, з такою ж любов'ю зустрінута на порозі Вічного Життя її Сином і нашим Богом. Аби лише нам встигнути за короткі дні нашого земного життя стати такими, якими хотів нас бачити Спаситель. *«Якщо ви не навернетесь і не будете як діти, не ввійдете у Царство Небесне»* (Мф. 18:3), — каже Він. А це означає лише одне: доки ми живемо, доки старіє наше тіло, душа повинна ставати все чистіше, все легше, усе молодше, поки, нарешті, не стане такою, якою і повинна вона бути у Вічному Царстві чистоти і любові. І тоді, за словом пророчим, *«повернувся порох у землю, чим він і був; а дух повернувся до Бога, Який дав його»* (Еккл. 12:7).

Дорослий, досвідчений життям людини не так вже легко довіряти Богові, не так вже легко любити Його, навіть

Преподобний Ніл Синайський. Усілякого осудження гідний той, хто, люблячи істинну молитву, сердиться та пам'ятає зло, бо такий подібний на людину, що хоче пильно бачити, а поза тим запорошує очі.

- Є вища молитва досконалих — якась Божественне захоплення ума, всеціле відчуження від чуттєвого, коли невимовними стогами духа наближається він до Бога, який бачить схильність серця, що розгорнене, немов списана книга, виражаючи свою волю численними образами.

- *Якщо хочеш здобути молитву, зречися всього й усе успадкуєш.* Блаженний муж, що під час молитви зберігає абсолютну безобразність і не-мріяння.

Молитва — це галузка дерева лагідності й негнівливості, вияв радості і благодарення, лік на смуток і пригнічення духа. Якщо ти терплячий, то завжди молитимешся з радістю.

Хто не здобув чистої молитви, не має зброї в боротьбі. Багато розмовляй з Богом, мало з людиною...

Благодійна для душі купіль — сльози під час молитви, але після молитви пам'ятай, над чим ти плакав.

Никодим Святогорець. Треба молитися не самим словом, а й умом, та не тільки умом, а й серцем. При цьому нехай ум ясно розуміє те, що мовимо словом, а серце нехай відчуває те, що цієї миті помишляє ум. Усе це разом і є справжня молитва. Коли ж у твоїй молитві бракує чогось одного, то вона є або недосконалою, або зовсім не молитвою.

Преподобний Антоній Великий. Якось брат, якому бракувало ревності у спасінні, прийшов до св. Антонія, прохаючи його про молитву. Великий старець відказав: «Ані я, ані Господь не зглянуться над тобою, якщо ти сам не піклуватимешся про себе й не молитимешся Богові».

Необхідно молитись всім: і монахам, і мирянам.

Святитель Григорій Палама. *Ім'я Боже в молитві треба згадувати частіше, ніж вдихати повітря.* Виконуючи заповіді святих, мусимо не лише самі завжди молитися, а й усіх інших цього навчати: і монахів, і мирян, і мудрих, і простих, і чоловіків, і жінок та дітей спонукати до беззастанної молитви. Але що кажуть миряни? — Ми обтяжені житейськими клопатами і ділами, то ж чи маємо можливість беззастанно молитися? — Я ж відкажую їм, що Господь не заповів нам нічого неможливого, а лише те, що під силу людині. Сила-силенна було таких, що, живучи у світі, всеціло віддавалися умовій (Ісусовій) молитві. Про це нас запевнюють історичні відомості. Чому ж, благаю вас разом зі святим Золотоустим, заради спасіння ваших душ занебудуєте діло такої молитви? На початках воно може видатися надзвичайно важким, але майте певність немовби від самого Вседержителя Бога, що одне ім'я Ісуса Христа, яке ви беззастанно призиватимете, допоможе вам здолати труднощі, а мине час, і ви, набувши звички в цьому ділі, скуштуєте, яким солодким є Господнє ім'я. Тоді й на досвіді переконаєтесь, що це діло не лише не фантастичне і не важке, а реальне й легке. Тому й апостол Павло, що краще за нас знав велике благо, яке приносить така молитва, заповів нам *«молитися без перерви»* (1 Сол. 5, 17).

За матеріалами інтернет сайту cerkva.dp.ua

ДИТЯЧА ВІРА

коли усе в житті йде як задумано, коли жодна спокуса, жодна пристрасть не випробовують її довіри, не перевіряють її любові. Доросла людина знає, як невірне щастя, їй відомо, як мінлива удача, і навіть у хвилини спо-

кою жахається і страшисться її душа, чекаючи ще невідомої, але неминуче прийдешньої скорботи. Дорослий зважає і відміряє. Дорослий прикидає і обчислює, він дме на воду, бо не раз і не два обпалювався на молоці. Немовля — приймає життя без випробування, без очікування каверзи. Так, як це робила юна Марія, Яка у відповідь і на архангельський заклики, і на пророцтво Симеонів, що обіцяло їй меч, який *«душу пройме»* (Лк. 2:35), відповідала упокоренням: *«Я — раба Господня. Нехай буде Мені за словом твоїм»* (Лк. 1:38).

От мужність дитячої віри, яка не убоїться випробувань, скорботи, осміяння натовпу і самого меча, що душу пройме, бо довіряє Тому, без Чийої благої волі і волос не впаде з голови. От упокорювання, якому відома, якому бажана тільки одна воля: *«Що скаже Він вам, те зробіть»* (Ін. 2:5). Це упокорювання і ця вірність не покидали її і в оточенні римської солдатні біля підніжжя Голгофи, і серед натовпу галилеян, коли з вуст її Сина прозвучали слова, правду яких понесе не всяка мати: *«Він же відповів тому, хто говорив до Нього: хто Мати Моя і хто брати Мої? І, показавши рукою Своєю на учеників Своїх, сказав: ось Мати Моя і брати Мої; бо хто творитиме волю Отця Мого Небесного, той брат Мій, і сестра, і мати Моя»* (Мф. 12:48-50).

Мати Христа — Подавця життя, не могла померти, але перейшла з життя тимчасового в Життя Вічне тільки тому, що упродовж усього Свого нелегкого життя зуміла зберегти дитячу довіру Богові, ту саму довіру, з якою вона колись хоробро вступила на круті сходинки Єрусалимського Храму, що ведуть у Святе Святих. Вона дійшла до Святилища, Вона пронесла Свою дитячу віру до самої труни, яка стала для Неї, першій з людей, місцем блаженного Успіння, місцем спокою і благодаті. І якщо ми хочемо, щоб і наша смерть стала таким же блаженным успішним, про яке Церква просить Свого Засновника, тоді і молитися нам слід лише про одне: поверни нам, Господи, чистоту і щирість віри немовлят, *«бо таких є Царство Небесне»* (Мф. 19:14).

За матеріалами інтернет ресурсів

ХРАМОВЕ СВЯТО В МІСТІ НОВИЙ КАЛІНІВ

Парафіяни церкви святого рівноапостольного Великого князя Володимира м. Новий Калинів ПЦУ відсвяткували храмове свято. Храмове свято у м. Новий Калинів відзначають 28 липня, але із-за чисельних прохань парафіян цьогорічну Святкову Літургію перенесли на недільний день, тобто на 26 липня 2020 року. І на майбутнє, якщо 28 липня буде припадати на понеділок, вівторок, середу, тоді храмове свято буде перенесене на неділю, яка передує цим дням, а якщо на четвер, п'ятницю, суботу – то на неділю, яка йде після цих днів. У зв'язку з карантинними обмеженнями Святкову Літургію очолив настоятель парафії м. Новий Калинів о. Ярослав Фабіровський. Після закінчення літургії відбувся хресний хід навколо храму з окропленням віруючих ос-

вяченою водою та помазанням святим елеєм (мирування).

На Службі Божій разом з парафіянами молився міський голова Богдан Осипович Юзвяк, який привітав присутніх з храмовим святом та днем міста Новий Калинів.

Під час усіх богослужінь підносилися особливі прохання і молитви про утвердження миру і спокою в українській державі та визволення українського народу від дії видимих і невидимих ворогів.

Настоятель храму отець Ярослав подякував парафіянам за багаторічну підтримку у будівництві святині та за дбайливе ставлення до храму.

За матеріалами сайту
Новокалінівської міської ради
www.novokalynivska-gromada.gov.ua

ПРИВІТАННЯ МІСЬКОГО ГОЛОВИ БОГДАНА ЮЗВЯКА З ХРАМОВИМ ПРАЗНИКОМ ПАРАФІЯЛЬНИЙ ГРОМАДИ ХРАМУ СВЯТОГО РІВНОАПОСТОЛЬНОГО ВЕЛИКОГО КНЯЗЯ ВОЛОДИМИРА М. НОВИЙ КАЛІНІВ

Всечесний отче Ярославе, дорогі парафіяни храму святого рівноапостольного великого князя Володимира м. Новий Калинів! Дозвольте від щирого серця привітати Вас із вашим Храмовим Святом. У цей святковий день складаю щире подяку Вам, отче Ярославе, та всім парафіянам, які своєю жертвовою молитвою і підтримкою старались, щоб парафія стала такою, яка є в сьогоднішній день: величною і красивою. А це все жертвна праця небайдужих парафіян. Нехай Господь, бачачи працю ваших рук та чуючи Вашу молитву, винагородить всіх Вас і нехай ця нагорода сторицею знайде кожного, хто її заслужив.

Нехай душевна чистота, мир та спокій, добро і достаток будуть у Ваших оселях, а слово Боже надасть усім Вам насаги на добрі і благі діла в ім'я Господа і на благо України.

І в цей непростий час бажаю Вам не втратити ту божественну духовну силу, основою якої завжди була, є і буде християнська віра, адже вона скеровує нас на правильний шлях і додає віри у краще майбутнє.

З повагою, Новокалінівський міський голова
Богдан ЮЗВЯК
26.07.2020

За матеріалами сайту
Новокалінівської міської ради
www.novokalynivska-gromada.gov.ua

МАЛЕ ДОБРОЧИНСТВО

Багато хто думає, що жити за вірою та виконувати волю Божу дуже складно.

Насправді — дуже легко. Варто лише звернути увагу на дрібниці і намагатися не грішити в найменших і найлегших справах. Це найпростіший і найлегший спосіб увійти в духовний світ і наблизитися до Бога.

Зазвичай людині здається, що Творець вимагає від неї дуже великих звершень, якнайповнішого самозречення, суцільного знищення особистості. Людину так лякають подібні думки, що вона починає боятися наблизитися до Бога взагалі, ховається від Нього, як Адам після гріхо-

падіння, і навіть не вникає в слово Боже: «Все одно, — думає, — нічого не можу зробити для Бога і для душі своєї, буду вже краще триматися осторонь духовного світу, не буду думати про вічне життя, про Бога, а буду жити, як живеться».

При вході в релігійну царину існує такий собі «гіпноз видатних діянь»: «Треба робити або якусь велику справу — або жодної». І люди не роблять для Бога і для своєї душі нічого. Дивовижно: що більше людина віддана дрібницям життя, то менше саме в дрібницях хоче бути чесною, чистою, вірною Богові. А між тим, через пра-

вильне ставлення до дрібниць повинна пройти кожна людина, яка бажає наблизитися до Царства Божого.

Такі вчинки потрібні для успішного прищеплення людині життя вищого, психології небесної, волі світлої, бажання доброго, серця справедливого і чистого, любові нелицемірної. Саме завдяки невеличким щоденним вчинкам все це може прищепитися і вкоренитися в людині.

Приємні дрібнички — це вода на квітку особистості людини. Зовсім не обов'язково вилити на рослину, що потребує вологи, ціле море води. Можна дати їй лише півсклянки, і цього буде дос-

татньо.

Зовсім не потрібно людині голодний півпуда хліба — досить з'їсти півфунта, і вже її організм оживе. Життя нам показує дивовижні приклади та образи важливості маленьких вчинків. А в медицині, яка й сама має справу з малою та суворо обмеженою кількістю ліків, існує ціла галузь — гомеопатична наука, що визнає лікування лише мікродозами на основі того, що наш організм сам виробляє надзвичайно маленькі кількості цінних для нього речовин, задовольняючись ними для підтримки і розквіту свого життя.

І хотілося б звернути увагу кожної людини на зовсім малі, дуже легкі для неї і, однак, надзвичайно потрібні речі.

Істинно, істинно кажу вам, хто напоїть одного з малих цих тільки чашею холодної води в ім'я учня, не втратить нагороди своєї. В цьому слові Господньому — найвище висловлення важливості малого добра. Благословенний Той, Що йде в ім'я Господнє, — в будь-якому значенні — в ім'я Господнє, в ім'я Христа. Дух, ім'я Христове надає всім речам і вчинкам вічну цінність, якими б малими не були ті вчинки.

І проста жертвна любов людська, на якій завжди ле-

жить відблеск любові Христової, робить значним і кошовним кожне слово, кожний жест, сльозу, усмішку, кожний погляд людини. І от Господь зрозуміло каже, що навіть не в ім'я Його, а тільки в ім'я Його учня виконаний незначний добрий вчинок вже є великою цінністю у вічності. «В ім'я учня» — це межа зв'язку з Його Духом, Його ділом, Його життям...

В будь-якому людському спілкуванні неодмінно має бути добрий Дух Христовий, або в видимому Його виявленні, або в прихованому. І ця прихована присутність Духа Божого в звичному і приємному людському спілкуванні є та атмосфера «кучнівства», про яку казав Господь. «В ім'я учня» — це найперший ступінь спілкування з іншою людиною в ім'я Самого Господа Ісуса Христа...

Багато хто з тих, що не знають Господа і дивовижного спілкування в ім'я Його, вже мають між собою це безкорисне чисте спілкування людське, що наближає їх до Духа Христового. І на цьому першому ступені добра, про який Господь сказав як про подання склянки води «тільки в ім'я учня», може

Продовження
на 8 стор.

У наш непростий час багато православних християн згадують лікарів, які жили в різних століттях і яких Церква прославила у лиці святих. Це люди, які лікували і ціляли ім'ям Ісуса Христа.

9-го серпня Церква святкує пам'ять великомученика Пантелеймона. Він найвідоміший, але не єдиний лікар, якого канонізувала православна церква. Хто ж вони – найславетніші лікарі християнської епохи?

1) АПОСТОЛ І ЄВАНГЕЛІСТ ЛУКА (І СТ.)

Вітає вас Лука, улюблений лікар, - пише про нього апостол Павло у своєму посланні до Колоссян (Кол 4 : 14). Лука - апостол від 70-ти, написав одне з чотирьох Євангелій під керівництвом апостола Павла і книгу «Діяння святих апостолів». За переказами, першим написав ікону Божої Матері. На іконах Лука, як правило, дивиться на нас і тримає в руках Євангеліє. Або сидить за столом, схилившись над рукописом, тримаючи перо. Апостол Лука прийняв мученицьку смерть: його повісили на дереві.

2) БЕЗСРІБНИКИ КОСМА І ДАМІАН (IV СТ.)

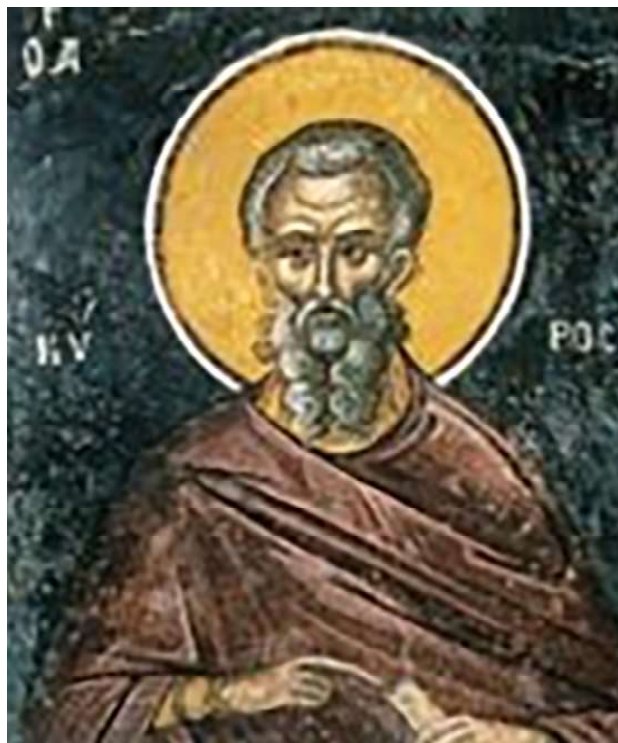
ЧИ Є СВЯТІ – ЛІКАРІ?

Православна Церква вшановує пам'ять відроду трьох пар святих з іменами Косма і Даміан: всі вони прославилися як лікарі-безсрібники. Найбільшим шануванням користуються Косма і Даміан азійські (IV ст.), Рідні брати. Виховані матір'ю-християнкою (преподобною Феодосією), вони безоплатно ціляли хворих і, крім цього, самі розшукували і лікували диких тварин, які потім без страху ходили за ними. В кінці життя Даміан порушив обітницю безоплатного лікування: цілена безнадійно хвора ублагала його в ім'я Святої Трійці взяти в дар за цілення три яйця. Почувши про те, що брат знехтував обітницею, Косма заповідав поховати їх з Даміаном окремо. Після смерті братів Бог відкрив людям, що Даміан прийняв дар заради любові до Творця, а не з користі, і святих братів поховали разом.

3) СВЯТІ МУЧЕНИКИ І БЕЗСРІБНИКИ КИР І ІОАН (КІНЕЦЬ III - ПОЧАТОК IV СТ.)

Святий безсрібник Кир був знаменитим лікарем в місті Олександрії, лікував всіх хворих безкоштовно, цілюючи в тому числі і душевні недуги. При цьому святий лікар не боявся проповідувати Євангеліє. Під час гоніння імператора Діоклетіана Кир пішов в Аравійську пустелю, де прийняв чернецтво і продовжував лікувати всіх хто приходив до нього. Одного разу лікаря-ченця розшукав воїн Іоанн, який побажав стати його послідовником. Через деякий час учитель і учень разом вирушили до Єгипту, щоб підтримати християнку на ім'я Афанасія, яка разом з трьома дочками була заточена в темниці. Кир та Іван були схоплені, їх віддали на муки на очах Афанасії. Але ні вона, ні її діти, ні самі мученики не відреклися від Христа і були страчені.

4) СВЯТИЙ ВЕЛИКОМУЧЕНИК ПАНТЕЛЕЙМОН (III СТ.)

Народився в Віфінії (Мала Азія) в сім'ї знатного язичника і таємної християнки (святої Еввули). Медичному ремеслу навчався у знаменитого лікаря Єфросина згодом став придворним лікарем при імператорі Максиміані. Життя красивого і успішного юнака перевернула зустріч з пресвітером Єрмолаєм, який згодом і хрестив його. Після смерті батька (хрестився в кінці життя) майбутній великомученик присвятив себе допомозі хворим і вбогим. Він лікував всіх безоплатно, незмінно молячись про хворих, відвідував ув'язнених у в'язницях. Його успіх як лікаря став предметом заздрості колег по ремеслу - вони донесли імператору, гонителю християн, що Пантелеймон сповідує Христа і відвідує своїх одновірців в ув'язненні. Послідував арешт. В цей же час судили і стратили вчителя Пантелеймона, священномученика Єрмолая, разом з двома іншими пресвітерами. Молодого ж лікаря кували і врешті-решт також усікли мечем. Святий великомученик і цілитель Пантелеймон шанується в Церкві як покровитель лікарів і заступник за недужих.

5) МУЧЕНИК ОРЕСТ (КІНЕЦЬ III - ПОЧАТОК IV СТ.)

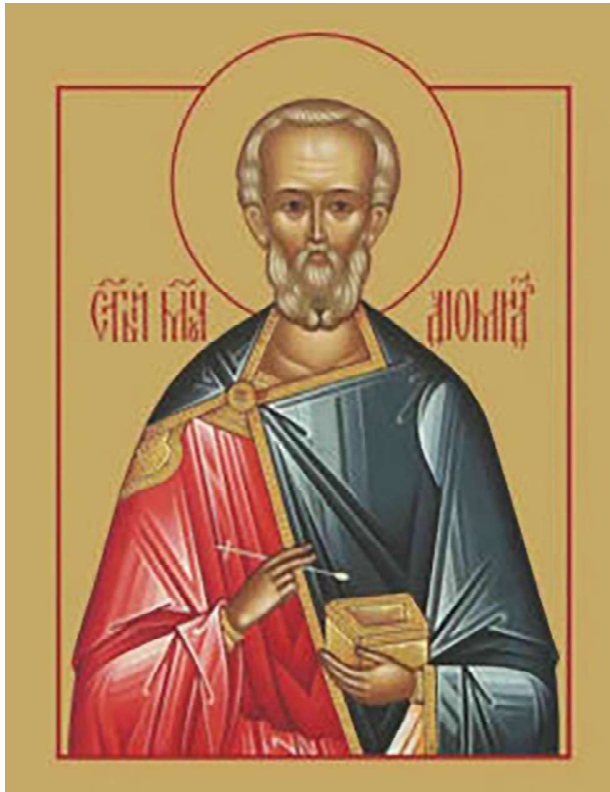
Продовження на 5 стор.

ЧИ Є СВЯТІ – ЛІКАРІ?

Продовження. Початок на 4 стор.

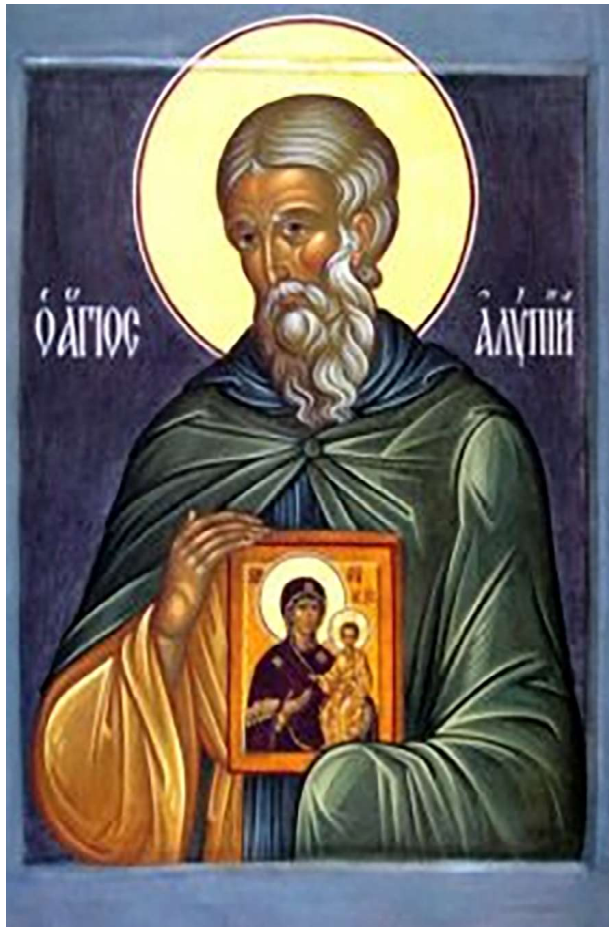
Був відомим в Каппадокії лікарем. Християнин з дитинства, він відкрито проповідував християнство під час гонінь. На допиті у царського сановника Орест проявив незвичайну мужність: на веління назвати своє ім'я він відповів, що ім'я його - Християнин, і воно здається йому більш високим, ніж ім'я, дане батьками при народженні. Твердо відмовившись зректися своєї віри, святий лікар витримав безліч тортур: 40 воїнів, змінюючи один одного, кували його. Потім мученика прив'язали до дикого коня і волочили по землі, поки святий Орест не помер.

6) МУЧЕНИК ДІОМІД (III СТ.)

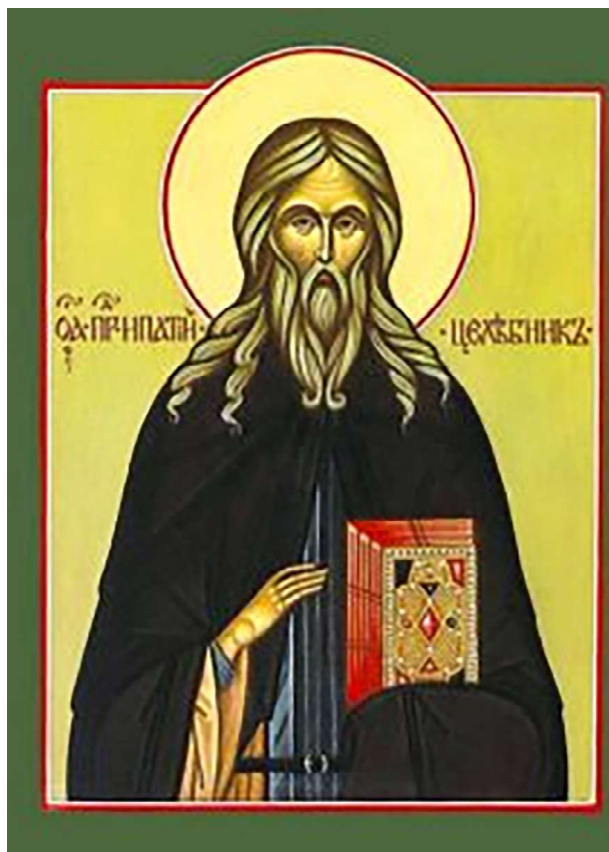
Лікар за професією, він зціляв не тільки тілесні, але й душевні хвороби. Багато подорожуючи, Діомід проповідував Христа, звертаючи і хрестячи язичників. Одного разу лікар прийшов до Нікеї, і імператор-язичник Діоклетіан послав воїнів заарештувати його. Але помер святий мирною смертю на зворотньому шляху з Нікеї. Згідно з житієм, знайшовши його тіло, воїки перерізали голову святого у доказ виконаного доручення імператора, але одразу осліпли. Діоклетіан наказав віднести голову назад до тіла: виконавши наказ воїнам повернувся зір. Ім'я мученика Діоміда згадується при здійсненні таїнства Єлеопомазання (Соборування).

7) ПРЕПОДОБНІ АЛПІЙ (XII СТ.) І АГАПІТ (XI СТ.) ПЕЧЕРСЬКІ

Насельники Києво-Печерської лаври були першими прославленими святими лікарями в Київській Русі. Преподобний Агапіт, зокрема, прославився тим, що зцілив Володимира Мономаха, майбутнього великого Київського князя, надіславши йому настій з трав. Одного разу ченця-цілителя з заздрості спробував отруїти відомий в Києві лікар, однак отрута не подіяла. Згодом заздрісник покався і прийняв чернечий постриг.

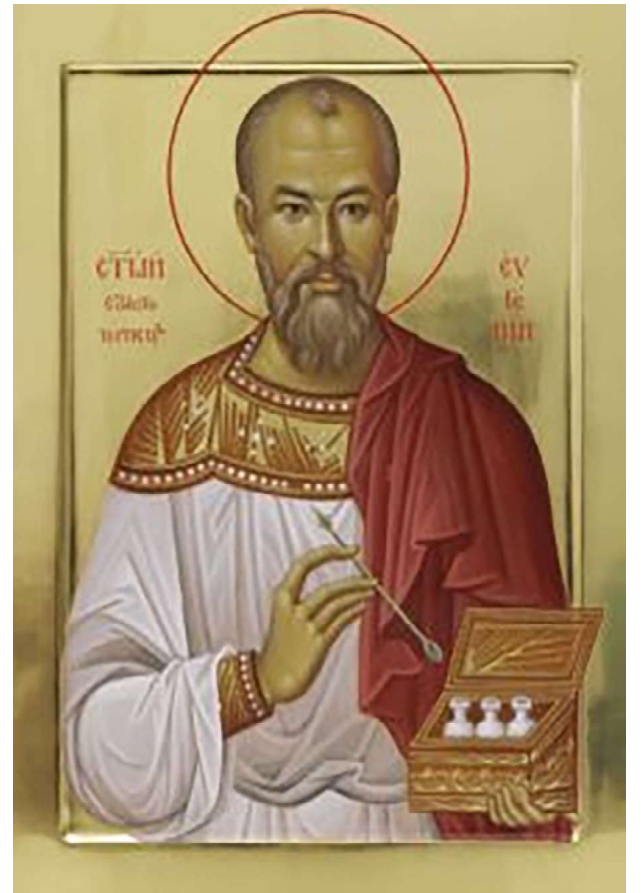
8) ПРЕПОДОБНИЙ ІПАТІЙ ЦІЛИТЕЛЬ (XIV СТ.)

Ще один насельник Києво-Печерської лаври. Його послухом було доглядати за хворими. За суворе подвижницьке життя і самовіддане служіння людям отримав від Бога дар зцілення. Нетлінні мощі преподобного Іпатія знаходяться в Дальніх печерах Лаври.

9) ПРАВЕДНИЙ СТРАСТОТЕРПЕЦЬ ЄВГЕН (БОТКІН) (XX СТ.)

Син відомого російського лікаря Сергія Петровича Боткіна (лейб-медика імператорів Олександра II і Олександра III). Закінчив з відзнакою Військово-медичну академію, працював в Маріїнській лікарні для бідних. З початком рос-

ійсько-японської війни (1904 рік) став добровольцем в діючій армії, очолив медичну частину Російського товариства Червоного Хреста. У 1908 році запрошений в сім'ю Миколи II в якості лейб-медика. На цій посаді пробув до самої смерті - в 1918 році його розстріляли разом з царською сім'єю в Єкатеринбурзі.

10) СВЯТИТЕЛЬ ЛУКА (ВОЙНО-ЯСЕНЕЦЬКИЙ) (XX СТ.)

Народився в сім'ї аптекаря-католика, але був вихований матір'ю в православній вірі. У 1903 році закінчив медичний факультет Київського університету. Під час російсько-японської війни (1904 рік) очолив відділення хірургії при госпіталі Київського Червоного Хреста в Читі. Одружився з сестрою милосердя Ганною, яка народила йому чотирьох дітей і в 1919 році померла від туберкульозу. Через деякий час прийняв сан диякона, потім пресвітера. У 1923 році Валентин Фелікс-ович Войно-Ясенецький був пострижений в чернецтво з ім'ям Лука на честь лікаря-євангеліста. У тому ж році був висвячений на єпископа, після чого його заарештували за стандартною підозрою в «контрреволюційній діяльності». Почалася низка арештів та заслань, які тривали 11 років, при цьому владики не переставали служити і лікувати людей, писати медичні та богословські праці. У 1946 році за наукові розробки в області медицини удостоївся Сталінської премії. Останні роки життя святий Лука провів в якості архієпископа Кримського, до кінця рятуючи життя і душі людей.

Підготував прот. Ярослав КОЗАК, м.Стрий

БУДЬТЕ СВЯТІ, БО Я, ВАШ БОГ-СВЯТИЙ

(ПРОДОВЖЕННЯ,
початок в липневому номері
газети)

Щоб продовжити написання цієї статті, я знову почав перерахувати повчання святих Отців. І мене охопив страх. Страх за себе самого, хоч нічого нового я тут не прочитав від раніш попередніх прочитань. Я зрозумів, що Бог дав мені просвітлення Своім Духом, щоб я збагнув: як ти можеш пропонувати щось іншим, будучи далеким від життя, хоч тінню, подібним до життя святих.

Так, зовні - священник, служу в храмі, молюсь і вдома, проповідую, повчаю, даю настанови, поради, закликаю до святого життя, до благочестя. А як часто сам є далеким від того, чого навчаю. Як часто уподібнююсь до людей, далеких до Христа і Його заповідей. Тільки подумав про покаєння, як ще глибше опустився у гріховну порожнечу. Але там не порожньо, там зло, пристрасті і суцільний гріх з його батьком - сатаною.

Але рятує та думка, що де б я не опинився, не опустився, скрізь є Бог і рука Його мене порятує. Тільки би я, зауваживши хвили зла, які хочуть мене погубити, не розгубився і, як ап. Петро серед моря, заволав: «Господи, рятуй мене!»

І як то є важливим пам'ятати Христове застереження: «Без Мене не можете нічого робити». Добре це знав ап. Павло по собі, тому і сказав: «Все я можу Христі», бо «не я творю, а живучий у мені Христос». Христос - ось та сила, якою все може людина. Христос - ось та Особистість, Особистість Божественна, Якої людині треба триматись, слухатись, жити з Нею та Нею. А це значить - Христом очищатись, Христом збагачуватись, Христом удосконалюватись до міри повноти Христової. Набувши досконалості Христової, набудемо досконалості Небесного Отця. Бо Отець є у Своему Сині, а Він, Ісус Христос, є в Отці. Ну а досконалість - це і є святість.

Ну що ж, з Богом, рухаємось далі. І цей духовний рух має початись із усвідомлення своєї гріховності. І то без оглядки, без пошуків оправдань, без думки, що ось тут я такий гарний християнин. Щоб не було такої думки, святі радять заглянути у своє внутрішнє «я», у свій духовний світ. Отут до людини, попри свою зовнішню доброту, побачить безліч, живучих у ній пристрастей, що наче гаддя, оповивають її серце і душу. Хоч і стане людині лячно, але наступить усвідомлення і визнання: я - грішний. І це до мене, такого грішного, говорить святий Христос Бог: «Прийди до Мене,

обтяжений і струджений, та візьми на себе Моє ярмо, бо тягар Мій легкий і ярмо приємне, добре. І Я облегшу тебе». Тобто, все, що пригнічує тебе, людино, Я візьму на Себе - пояснює Господь.

Що ж таке ярмо? Можливо ще хтось із старших людей бачили його. Це упряжка для волів (чимось нагадує хомут для коня), виготовлена із дерева. Завдяки ярма волі тягли великі вози із тяжким вантажем. В переносному значенні ярмо асоціюється із неволею, непосильною працею за мізерну плату. Це ярмо, якщо було погано підгане, мучило вола, ранило і завдавало болю.

А Христос говорить, що Його ярмо є приємним, добрим і ніколи не причинить болю. І тягар Його є легким. Ярмо Христове - це воля Божа, беручи яку на себе, ми виявляємо наше добровільне бажання взяти на себе відповідальність по сповненню своїм життям Господніх заповідей. А заповіді - це і є тягар Христовий. Заповіді ж Христові є легкими тим, які віддалились Христу Богу. А поступить так той, хто зречеться себе самого, візьме на себе хрест свій та піде за Христом.

Хто ж відважується на такий крок? Той, хто любить Бога і в тій любові готовий коритись Богу та чинити Його

волю. Адже такий знає, що воля Божа блага і бажає людині спасіння. А у спасінні є близькі кроки до досконалості, до святості, до богоподібності.

Кожна ж, вчитана нами в Євангелії заповідь Господня, є приємною нашому серцю, усолоджує душу. А коли починаєш виконувати ту чи іншу заповідь, то наступає багато різноманітних перешкод. І заховані вони у наших звичках жити ними. Закоренілі звички перетворюються у пристрасть. Пристрасть до чогось спонукує людину її задовільнити. Хоч людина і знає згубність тої чи іншої пристрасті для здоров'я тіла чи душі, та всупереч цьому потурає пристрасті. І цим людина завдає собі тілесних і духовних ран. Та при Божій допомозі пристрасть тілесну і її наслідки - рани, лікують лікарі, а духовні пристрасті та рани духовні лікує Лікар Небесний - Господь Бог Ісус Христос, як Лікар душ і тіл наших.

Тому нехай ніхто не страхаться нападів сатани через спокуси і пристрасті, бо і святі пройшли через боротьбу зі спокусами і пристрастями. Це святі і залишили нам по собі науку, як нам при Божому сприянні відбивати спокуси та поборювати в собі пристрасті, ставати панам над пристрастями, а відтак набути у Христі Ісусі безпристрастності. Оце і шлях до Божественної досконалості, до святості. А кожен, хто хоч трохи вникає в духовне життя, знає про безліч прикостей від пристрастей. Святі Отці нараховують вісім головних пристрастей. А прп. Євсихій, пресвітер Єрусалимський, називає пристрасті духами лукавства. А ще їх називають головними гріхами. Але, незалежно від назв, всі подвижники мають подібний підхід боротьби зі спокусами та пристрастями. А прп. Никодим Святогорець опрацював та систематизував усі попередні писання святих Отців Східної та Західної Церкви і подав тим, що прагнуть духовної досконалості, подібності Богу, ґрунтовну працю під назвою «Невидима боротьба».

Святий Никодим, щоб заспокоїти нас, слабких у духовному житті, говорить, що Бог, хоч і хоче нашої досконалості ради нашого повного блаженства, але, знаючи нашу людську неміч, у Своїй доброті не є категоричним до християнина що до його надзвичайної досконалості у кожній чесноті. А чесноти, це - скромність (смирнення), щедрість, чистота (тілесна і духовна), доброчинність, поміркованість, лагідність (доброта), працелюбність. До вправлення в цих чеснотах закликає нас святий і говорить: «Скажу прямо: найдосконаліше і найбільше діло, якого тільки може бажати і досягнути людина - це наближення до Бога і перебування з Ним».

В часи прп. Антонія Великого досвідчені старці у духовних подвигах, перебуваючи в різних монастирях чи у пустельних місцях, час від часу збирались разом та ділились своїм духовним та аскетичним досвідом. А відтак виносили загальне і спільне бачення що до духовних подвигів в набуттю чеснот. Тому Никодим Святогорець резюмує: «Немає таких, які говорять, що досконалість християнського життя полягає у постах, поклонах, спанні на голій дошці чи землі та в інших подібних умиртвіннях тіла. Інші кажуть, вона, досконалість, полягає у читанні багатьох молитов дома й у вистоюванні довгих церковних служб. А є і такі, які вважають, що наша досконалість полягає виключно в умові молитви (ум-вища сутність розуму, який відкидає все зовнішнє та заповнює людське єство єдиною молитвою), в усамітненні, анахоретстві й мовчанні. А взагалі більшість обмежує цю досконалість до точного виконання усіх подвижницьких діл, які приписані уставом, не вдаючись до крайнощів, а дотримуються золоті середини (про золоту середину наголошує і Антоній Великий). Але всі ці чесноти самі по собі не становлять бажаної християнської досконалості, а є тільки ефективними засобами і способами її досягнення.... І в цьому нема жодного сумніву. Бо бачимо багато благочестивих мужів, які живуть у цих чеснотах з метою, щоб отримати силу і кріпость проти своєї гріховності й нікчемності та почерпнути з них мужність протистояти спокусам і брехливим підступам трьох наших головних ворогів: плоті, світу і диявола; щоб в них і через них запастись духовною підмогою, яка так необхідна всім рабам Божим, а особливо початківцям. Вони постять, щоб впокорити свою буйну плоть; проводять багато часу у домашній молитві та в стоянні на довгих церковних богослужіннях, щоби витончувати своє умове око; сплять на голій землі, щоб не розніжуватись сном; зв'язують язик мовчанням і усамітнюються, щоб уникнути навіть найменших підстав для вчинку, який міг би засмутити Всесвятого Бога; читають молитви, вистоюють церковні служби і роблять інші благочестиві діла, щоб їх увага не відходила від речей небесних; читають про життя і страждання Господа нашого не для нічого іншого, як для кращого пізнання власної нікчемності й великого милосердя Божого; щоб навчитися і схилитися до слідування за Господом Ісусом Христом з самовідреченням і хрестом на своїх раменах, і щоб щораз сильніше зігрівати в собі любов до Бога і ненависть до себе, як пише Євангеліє».

Продовження на 7 стор.

БУДЬТЕ СВЯТІ, БО Я, ВАШ БОГ-СВЯТИЙ

Продовження.
Початок на 6 стор.

Далі святий Никодим застерігає подвижників благочестя про небезпеки, які влаштовує сатана. Він комусь навіює думку про ще більший аскетизм та доводить людину до знесилення тілесного і нервового. Іншому підкидає думку, що він вже піднявся до стану Ангельських чинів та відчуває у собі присутність Бога. Ще комусь дає сатана споглядати якісь абстрактні речі та навіює думку, що подвижник покинув землю і удостоївся піднесення в небеса. Вселяє сатана гордість за себе та зверхність над іншими, обурення і гнів на тих, що роблять їм із любові зауваження. І таких важко повернути на правильну дорогу благочестя, хіба буде особлива дія Божа, - говорить святий. «Легше повернеться на добро явний грішник, аніж скритий, який прикривається видимими чеснотами».

Далі святий наголошує, що чесноти, духовне життя і досконалість, наближають людину до Бога разом із сердечним визнанням доброти і величчя Божої та з усвідомленням своєї нікчемності та схильності до всякого зла. А це має бути підсиленням любов'ю до Бога і ненавистю до самого себе та підкоренням себе Богу і всякому творінню; відкиненням своєї волі та повним підкоренням волі Божій. І все це здійснювати від чистого серця, на славу Богу, з бажанням вгодити Богу. «Бо так нам годиться Його любити і Йому служити».

«Для досягнення бажаної мети тобі необхідно спочатку приборкати свої бажання і, врешті, цілком їх погасити і умертвити. А щоб мати в цьому успіх, потрібно протиставити злу і спонукати себе до добра, тобто потрібно постійно боротися із самим собою й з усім, що потурає твоїм бажанням, збуджує і підтримує їх. Ця боротьба є найважча з усіх – бо, вступаєш у боротьбу із самим собою. Тому і перемога є найславніша та мила Богу. ... То ж не залишай без уваги пристрасті, не дозволяй їм вільно жити і діяти в тобі».

І, нарешті, коли ти вже пізнав у чому полягає християнська досконалість і що для цього необхідно вести безнастанну та жорстоку боротьбу з собою, тобі потрібно ради перемоги та прийняття вінця нагороди зодягнутись у благонадійну і всемогутню невидиму зброю, а це такі чотири настанови та духовні діяння: а) ніколи і в нічому не надіятись на себе; б) мати в серці завжди повне і сміливе уповання тільки на Бога; в) безнастанно змагатись; г) завжди перебувати в молитві».

А те, чому в нас не може бути впевненості в собі, надії на себе, святий Никодим пояснює так: «З часу переступлення нашого прабатька (Ада-

ма), ми, попри ослаблення своїх духовно – моральних сил, звичайно маємо дуже високу думку про себе. Хоч щоденний досвід дуже болісно переконує у брехливості такої думки про себе, ми ж в незрозумілому самообмані не перестаємо вірити, що ми є «щось», і то «щось» важливе».

«І ще додаю: хто хоче бачити, пізнати свою духовну неміч, нехай той хоч один день поспостерігає за своїми думками, словами і ділами: про що думав, що говорив і що робив. Без сумніву, він побачить, що більша частина його думок, слів і діл були гріховні, нерозумні та погані. Такий досвід переконує людину наскільки вона недосконала і немічна у творенні добра і зрозуміє вона наскільки є безглуздо надіятись на себе й чекати якогось добра від себе».

Тому то треба покласти на Бога та «закріпити в серці досконалу надію на Бога і повну впевненість у Ньому». Бо інакше ворог – сатана нас переможе і полонить. Але і самому не розслаблятися і вести неперервну внутрішню духовну боротьбу у собі. Тут нам потрібна допомога Бога і святих. Її ж отримаємо молитовним звертанням до них. То ж, як радить Святий, завжди перебуваймо у молитві.

Наступні поради св. Никодима Святогорця пропонують в якій послідовності поборювати свої пристрасті. «Зосередь свою увагу на своєму серці та прискіпливо вивчай, якими помислами, якими нахилами і пристрастями воно особливо зайняте, і яка пристрасть має найбільшу владу над ним та тирань його. Проти цієї пристрасті і піднімай насамперед зброю і старайся її побороти. На цьому і зосередь всю увагу і боротьбу, з одним тільки винятком, що якщо підніметься між тим випадково якась інша пристрасть, то нею потрібно відразу зайнятись і її прогнати, а потім знову повертати зброю проти головної пристрасті, яка постійно виявляє свою присутність та владу. Бо як в усякій боротьбі, так і у нашій, невидимій, слід боротись з тим, що поборює тебе в цей момент».

(Закінчення в наступному номері)

Підготував священник Іван ВЛАДИКА

НЕ ВИМОВЛЯЙ ІМ'Я ЙОГО МАРНО

Одна з десяти заповідей каже: «Не вимовляй імені Господа, Бога твого, марно, тому що Господь не залишить без покарання того, хто промовляє ім'я Його марно» (Вих. 20:7).

Люди найчастіше гадають, що йдеться про заборону на лайки, в яких ім'я Боже згадується нешанобливо. І це, звичайно, теж, але головне інше – вживання імені Божого у своїх цілях, висунення від імені Божого якихось своїх вимог. У притчах благочестива людина просить: «Дві речі я прошу в Тебе, не відмов мені, перше ніж я помру: суєту і неправду віддали від мене, убогости і багатства не давай мені, годуй мене насущним хлібом, щоб, переситившись, я не зрікся Тебе і не сказав: "хто Господь?" і щоб, зубожівши, не став красти і вживати ім'я Бога мого марно» (Прит. 30:7-9).

Очевидно, людина страшилась того, що бідність підштовхне її випрошувати гроші ім'ям Божим.

Згадування марно – це і випрошування грошей «Христа ради» здоровою і працездатною людиною, і політична агітація в стилі «Бог відкрив мені голосувати за такого-то кандидата» без явних на те вказівок. І пояснення причин чужих бід: «це Бог на вас навів біду, бо ви мене не слухаетесь!» І, звичайно, оголошення Господа Бога своїм вірним союзником у різних конфліктах.

Конфлікти, коли люди охоплені гнівом, обуренням, образою, тривогою, різко знижують рівень того, що психіатри називають «критикою» – здатності оцінювати свої дії з боку, і

з погляду їх доцільності, і з погляду їх моральності. На жаль, здатність себе слухати і уникати гріха, яка і так не надто розвинена в людях, у дні смуту і хвилювань остаточно пропадає, і безстрашне згадування імені Божого марно стає звичайним. Кожна з конфлікуючих сторін заявляє, що Бог на її боці – як у відомому німецькому гаслі часів Першої Світової Війни «Gott strafe England!» («Боже, покарай Англію!») який висміюється в «Бравому солдатові Швейку».

Люди, що переживають конфлікт, охоче звертаються до Бога – але часто не як до Господа, Якому потрібно коритися, відклавши усе інше, а як до когось, кого можна мобілізувати на свій бік у суперечці. До Церкви звертаються з гнівними вимогами не мовчати, але твердо заявити, що Бог, звичайно, цілком на правому, тобто на їхньому боці. Небажання

прямо виступити за тих або цих викликає чималий гнів.

Проте безпричинно використовувати ім'я Боже в цілях агітації – це і означає порушувати заповідь. Це серйозний злочин. Насправді, якщо я, не маючи законних повноважень, стану видавати себе за представника президента, передавати якісь вказівки від його імені, щоб досягнути своїх цілей, мене покарають за шахрайство. Але тут я схиблю проти земного правителя, проти порядку, встановленого в земній державі. А вживання імені Божого марно – це шахрайство від імені Господа всесвіту, Вічного Судді, на суд Якого прийдемо ми усі – царі і президенти, селяни і жебраки.

Коли люди приплітають Господа Бога до своїх чвар, мимоволі дивуються силі їх атеїзму – і в рішучих атеїстів можуть бути хвилини сумніву, а раптом Бог є? Як казали ра-

дянські лектори: «Якщо Бога немає – то слава Богу, а якщо Він є – то не дай Бог!». А тут якась залізобетонна впевненість, що Бог ніколи не спитає за підлог від Його імені.

Дуже часто конфлікт розвивається не між святими з одного боку і нечестивцями з другого, а між двома групами грішників, під час якого грішники як коять неправду, так і стають жертвами неправди; як брешуть, так і бувають оббрехані; як кривдять, так і зазнають образи.

Так, у розпалі суперечки людина ретельно відмічає свої образи і не бачить образ, які наносить вона сама. Але Бог бачить і те і друге.

Як нам відкриває Священне Писання, Бог передусім хоче примирення людей з Ним і один з одним. Бог не шукає перемоги однієї гордині і неправди над іншою гординею і неправдою. Він шукає примирення і зцілення зруйнованих стосунків.

Як сказано у Святому Письмі, «Усе ж від Бога, Який Ісусом Христом примирив нас із Собою і дав нам служіння примирення, бо в Христі Ісусі Бог примирив із Собою світ, не ставлячи в провину людям злочинів їхніх, і дав нам слово примирення. Отже, ми – посланці від імені Христового і мовби сам Бог умовляє через нас; від імені Христового просимо: примиріться з Богом. Бо Того, Хто не знав гріха, Він зробив жертвою за гріх, щоб ми в Ньому стали праведними перед Богом» (2 Кор. 5:18-21).

За матеріалами інтернет ресурсів

УСПЕНСЬКИЙ ПІСТ

14 – 27 СЕРПНЯ

14-го серпня розпочався Успенський піст, що духовно готує нас до великого свята – Успіння Пресвятої Богородиці. Хоч цей піст і триває два тижні, проте за суворістю уставних приписів не поступається Великому посту. Для нас, християн, це час духовного очищення і піднесення над своїми пристрастями. Наслідуючи подвиг Пречистої Діви Марії, ми маємо втілювати у своєму житті чесноти та відкидати гріх.

Коли Богородиця дізналася про час Свого переходу від земного життя у вічне, Вона готувалася до нього постуванням і посиленою молитвою, хоча й не потребувала додаткового очищення душі або виправлення, адже усе Її життя було взірцем святості і жертовності. Ось що пише святий Симеон Солунський про цей особливий духовний період для християн: «Піст у серпні заснований на честь Матері Божого Слова, Яка, пізнавши Своє преставлення, як завжди подвизалася і постила за нас, хоч, будучи святою і непорочною, і не мала потреби в пості; так особливо Вона молилася за нас, коли мала намір перейти від тутешнього життя до майбутнього, і коли Її блаженна душа мала через Божественного Духа з'єднатися з Її Сином. А тому й ми маємо постити й оспівувати Її, наслідувати Її життя і тим просити Її молитися за нас».

Під час Успенського посту вірні не споживають м'яси, риби і молочні страви. Єдине виключення становить свято Преображення Господнього, коли дозволено споживати рибу. Втім, пам'ятаймо, що піст тілесний необхідно поєднувати із постом духовним, тобто, утримуватися від виявів гріха у нашому житті. Ми помірно вживаємо пісню їжу, щоб послабити пристрасті тілесної природи, а натомість дати можливість більше дослухатися до потреб нашого духовної складової. Тож піст – це, насамперед, віддалення від гріхів, пристрастей та повсякденної метушні задля зростання у житті духовному і християнських чеснот.

За матеріалами інтернет ресурсів Київської митрополії

МАЛЕ ДОБРОЧИНСТВО

*Продовження.
Початок на 3 стор.*

стояти багато людей. Крайше сказати — всі. А також правильно розуміти ці слова Христові буквально і прагнути допомогти кожній людині. Жодна мить подібного спілкування не буде забута перед Отцем Небесним, як ні один малий горобець не забутий у Бога (Лк. 12, 6).

Якби люди були мудрими, вони б усі прагнули малих і зовсім легких для них справ, завдяки яким вони могли б отримати собі вічний скарб. Велике спасіння людей в тому, що вони можуть прищепитися до стовбура вічного дерева життя через найнікчемніший живець — вчинок добра. До дикої аблуні зовсім не обов'язково прищеплювати цілий стовбур яблуні звичайної. Достатньо взяти малий живець і прищепити його до однієї з гілок дички. Також, аби заквасити бочку тіста, зовсім не потрібно змішувати її з бочкою дріжджів. Достатньо покласти зовсім небагато дріжджів — і вся бочка закисне. Так само й добро: найменше може призвести до величезної користі. От чому не варто занедбувати добрі дрібниці і казати собі: «Велике добро не можу зробити — не перейматимусь взагалі про жодне».

Те, що навіть найнезначніше добро корисне для людини, беззаперечно доводиться тим, що навіть найменше зло для неї надзвичайно шкідливе. Потрапила нам, скажімо, смітинка в око — воно вже нічого не бачить, і навіть іншим оком в цей час дивитися важко. Маленьке зло, що потрапило, як смітинка, в око душі, одразу ж виводить людину

з життєвого ладу. Дурниця — собі або іншому з ока тілесного чи душевного вибиття смітинку, але це добро, без якого не можна жити.

Дійсно, мале добро насути, в світі воно необхідніше за велике. Без великого люди живуть, без малого — не проживуть. Гине людство саме від нестачі малого, а не великого добра. Значне добро є лише дахом, що побудований на стінах — цеглинках малого.

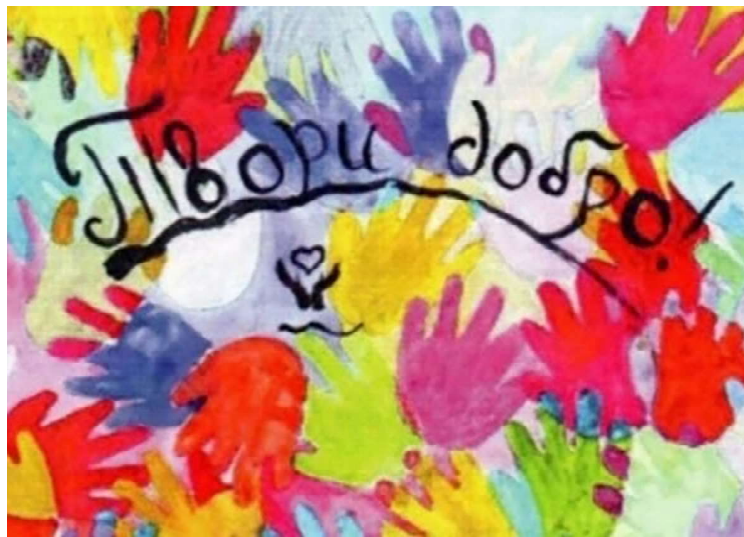
Отож, дрібне найлегше добро заповів на землі Творець творити людині, взявши на Себе все велике. І тут, через того, хто творить мале, Сам Господь творить велике. Наше «мале» Бог Сам творить Своїм великим, бо Господь наш — Творець, що з нічого створив усе, — тим більше, з малого може створити велике. Але навіть самому рухові вгору протистоять повітря та земля. Кожному, навіть найменшому і найлегшому, добру протистоять рутинність людська. Цю рутинність Спаситель виявив у зовсім короткій притчі: ...Ніхто, старе вино пивши, молодого не схоче, бо каже: «Старе ліпше!» (Лк. 5, 39). Всяка жива людина прив'язана до звичайного і звичного. Звикала людина до зла — вона його і вважає своїм нормальним, природнім станом, а добро їй видається чимось неприродним, ніяковим, для неї непосильним. Якщо ж людина звикла до добра, то вже робить його не тому, що треба робити, а тому, що вона не може не робити, як не може людина не дихати, а пташка — не літати.

Для людини, що не зазнала дієвого добра, воно здається інколи даремною мукою, нікому не по-

трібною... Є стан неправдого спокою, з якого важко буває вибратись людині. Як із лона матері важко дитині вийти на світ, так буває важко людині-немовляті покинути свої дрібні почуття та думки, спрямовані лише на задоволення егоїстичної користі і не здатні наблизити її до турботи про іншу, нічим не пов'язану з нею, людину.

Ось це переконання, що старий, відомий і звичний стан завжди кращий за новий, невідомий, властиве кожній непросвітленій людині. Ті, що почали зростати, ступати шляхом спраги та голоду за Правдою Христовою і духовного зубожіння, перестають шкодувати за своєю рутинністю, неподвижністю своїх здобутих у житті і життям зігрітих мрій... Важко людство відривається від звичного. Цим воно себе частково, може, й оберігає від неприборканого зухвальства та зла. Засмоктані болотом ноги часом заважають людині кинутися з головою в безодню. Але частіше буває, що болото перешкоджає людині зійти на гору богочащення або хоча б вийти на твердий ґрунт покори слову Божому...

Але через малу, з найбільшою легкістю виконану справу людина більш за все зникає до добра і починає йому служити невимушено, але від серця, щиро, і завдяки цьому більше і більше входить в атмосферу добра, пускає корені свого життя в новий ґрунт добра. Корені життя людського легко прилаштовуються до цього ґрунту і з часом уже не можуть без нього жити... Так спасається людина: з малого походить велике. «Вірний у малому» виявляється

вірним у великому.

Тому я зараз співаю гімн не добру, а його незначущості. І не тільки не докоряю вам, що ви в добрі зайняті самими дрібницями і не несете жодної великої самопожертви, але, навпаки, прошу вас і не думати ні про які великі самопожертви і в жодному разі не зневажати в добрі дрібницями.

Будь ласка, якщо захочете, приходьте в неймовірну злість з якогось особливого приводу, але не гнівайтеся в дрібниці на брата свого марно (Мф. 5, 22).

Вигадуйте в необхідному випадку яку завгодно брехню, але не кажіть у щоденному життєвому побуті неправди ближньому своєму. Дурниця це, мізерність, але спробуйте її виконати, і ви побачите, що з цього вийде.

Залишіть всі міркування: можна чи не можна вбивати мільйони людей, — жінок, дітей та старих, — спробуйте виявити свою моральність у дрібниці: не вбивайте особистості вашого ближнього жодного разу ні словом, ні натяком, ні жестом. Адже добро є і втримуванням себе від зла... І тут, у дрібниці, ти легко, непомітно і зручно

для себе можеш робити багато чого.

Важко вночі стати на молитву. Але вдумайтеся зранку, — якщо не можете вдома, то хоча б, коли йдете до місця роботи своєї і думка ваша не зайнята, — перейміться молитвою «Отче наш», і нехай в серці вашому обізвуться всі її слова, і перед сном, перехрестившись, віддайте себе від усього серця до рук Небесного Отця... Це зовсім легко...

І давайте, давайте води кожному спраглому — склянку, наповнену найпростішим співчуттям до будь-якої людини, яка його потребує. Цієї води всюди цілі ріки, — не бійтеся, не збідніють, зачерпніть кожному по склянці.

Дивовижний путь «малих справ», співаю тобі гімн! Оточуйте, люди, себе, підперізуйте малими добротою — ланцюгом малих, простих, легких, нічого вам не вартих добрих почуттів, думок, слів і справ. Лишімо велике і важке, воно для тих, хто любить його, а для нас, що не полюбили ще великого, Господь милістю Своєю приготував, розлив усюди, як воду та повітря, малу любов.

Архімандрит Іоанн (Крест'янкін)

ДУХОВНА
КРИНИЦЯ

Редакційний відділ спархії
Головний редактор
прот. Володимир ГОРОДЕЦЬКИЙ
тел.моб.: (097) 380-88-84
E-mail: volodymyr-krynynchka@ukr.net

<http://drogobych-orthodox.info/ukr/>
Адреса: м.Дрогобич, вул.Б.Лепкого, 17/1

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ 3 ТРАВНЯ 2013 РОКУ